

Landskap: ÖSTERGÖTLAND Upptecknat av: Carl Segerstahl
 Härad: Ydre Adress:
 Socken: Sund Berättat av: Lotta i Häkanstorp
 Uppteckningsår: Född år 1839 i Västra Ryd

Uppteckningen rör

Bröllop	1
Lyte	1-5
Hälsokälla	5
Flängen kunne bota sjuka	5
Gumma kallad "Luffsa" kunde bota "olet"	6
Bota kreaturssjukdom	6
Odöpt barns badvatten	7
Makurrja å ormar i fäjströskla	7
Skärva	7
Botemedel mot skärvan	8
Flicka som fått oäkta barn	8
"Mylingar eller pysslingar	8

^u
brevet

Latta i Håkanstorp

$\frac{6}{7}$

("Druffen")

född : 1839 (83½ år)

i : Västra Byd.

lev : Håkanstorp, Sund.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

~
upp Carl Lagerstedt
Östergötland
Åre hl.
Sund Sn.
(8.5)

Vad Lotta i Håkanstorp berättade.

"I min ungdom räkte
bröllopa i två dar, så på den
tredje så skildes de väl; då
var då minsta. - På andra dan
skulle de föra roliketen så skojs.
Ja kommer ihåg ett bröllop,
som var i Mossen. Bror min
var värd; då var han allti
på bröllop. Så på andra dan när
de hölls så ska se, slog han
vad på en, som hette
Calle Ost så som bodde i en stuga
ett litet stycke från Mossen, att
han skulle gå hem te hans,
så stjäla hans klocka, som hang
de på vägga i stuga; de slog
om ett halvtio brännvin. När
bror min kom dit, var Calle
Calles system, ^{hemma} så han börja spän.
Så på henne, så så om (8.5)

X stöva = kemmaran.

2
stunn ba han om lite vät-
ten. Å när så gumma va ute
i köket pressa bror-min på
å tog blocka, å gumma ho märk-
te. Jintē, att blocka va borta.
Förän Calle Ost sen kom å
fruga, var ho trodde gjort å
hags blocka. — Å Calle Ost hau
tog å drog iväg må sljsten
på bröllopsgårdē, å alla möj-
lia sinna. Då galenskypet
tog di sej till på. — Men
va då frjälra bonnabröllop,
så va då ju blaid, att di jintē
hadde sint fyr för sej.

"Då va en del brudar
som när, di stod framför prästen
släppte näsduken. Å då log brud-
gumman upp'en forstās, å då
skulle hav bli så upp-
passli mot'na sen."

Bruden dansade med alla

de manliga gästerna; prästen först,
 om hon hade varit en brud-
 gummen. Brudgummen med
 alla de kvinnliga gästerna;
 prästens hustru först, hon var
 med, bruden, svämmöden.

Den havande kvinnan en
 våld, för barnet ett våldsmärke
 märke på det ställe modern
 vid sabblicken av elden eller
 senare, först tar med sin höga
 hand på sig. Tar hon på ett
 oblotat ställe för barnet lika
 väl ett våldsmärke där.

"När vi mor va må
 mej gick ho en gång i en
 höge. Där på ett ställe stoy då
 en ploy mot e al, ä just
 när ho gick förbi blåste då
 till, så ett ployen quisse mot
 slä, ä mi mor valt rädd ä
 ryckte te. — Sen när ja valt

så många år, som ja var vecker,
när spi mor vart skedd, för
då då, fick ja samma late, när
ja sov. Då gick mor te ala
på skrapa lite å'na å ja
mej in, å ser, hadde ja
inte då då late mej.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"E system te mej hadde
en enögd tupp, som ja så ag
på alla människor, å mi system
flög han på å högg i hjala, så
fort han kunne komma åt.
Å mi mor så åt henne:

"Du ska inte låta tuppen håll
åhacka på dej så då! Du vet
ju hur du prä'et ställt." Ah, då
va väl inte så farligt, men
system-mi. Men så när ho fick
sitt barn så hadde då niga
stjärna" på ena ögat, så ho
fick se va då gjorde."

"I Torpa-socknen va

Stjärna = gnyrill.

då en yng. & hustru, som inte
 hadde gått i kyrke, som va
 ute i skogen på plocka
 bad. Å ho fick se & get, som
 satt bländ mellan ell på
 trinne i en gård. Å
 ho visste så skett som
 helst, att då inte fanns
 nåa getter där i skogen,
 så ho våga inte gå fram
 te geta utan spring hem.
 Då va trolla, som, ville lura
 henne te se, förstås.

LUNDS UNIVERSITETS
 FOLKMINNESARKIV

Vid häls-
 offerkällor fannos stora
 offerkastar no lityg, som tagits
 av de sjuka barn, som med
 förts dit.

"Långar, sa di, kunne
 besta sjuka, för han hadde
 vatt i krig."
 "Då va & gumma, som

6
di kalla för Ruffsa, som kun-
ne bota sin, om di fått
olet (out i benen). Då satt
hø må två tallriker må
korn på å tog från den
ena tallriken på hadde
på den andra å muttla-
de.

"Vi hadde en stult
som hadde blitt sjuk å
inte ville åta. Vi tog å
skicka efter Anders Fred-
rik på Mon å han kom
å han gick in på lagårn
å ba oss stanna lite.
Å så om e stunn kom
han ut å sa, att vi
skulle gå efter lite för
å när stulten hadde fått
fört, så tog han i må
på åta, så vi båna. - Då
på klatt, att pubben låste
nät därinne, å han sa.

att då va folk, som hadde
satt sjukdomen på stuten."

Ett odöpt barns ^{bad-}tvätt-
vatten kastades inte ut
under bar himmel utan
under ett hus eller så.
Och dessförinnan lades
en eldbrand i det.

"J troskla te frisa va
då di som hadde ma-
kurja^x å ormai."

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"Nåe barna hadde skai
va, skulle di gå må dom
te en korsväg, å ta upp e
lovva å ta dom under lo-
va ansyls^{xv} tre gånger. Då vet ja
då; for då har ja då sett."

Em en osedli person

^x arsenik "på finare sätt." ^{xx} "Inte på då rätta ~~hätt~~
förstås"

8
får se nåt barn nedanför^{xx}, får
barnet skåvan. Då ska ju
ta en sko från den där
personen, se de, å mjölka i
å ge barnet mjölka. Fille också
skj en ta nåt utta slava
å klippat fint å ge in. —
Då å la tion, som gör'et för-
släss; då å som: "Tro på Her-
ren Jesus blir du å ett hus
salit!"

"
Hadde e flicka fått oäkta
barn, fick ho gå i kyrke i
sokristia; annars, fick ho inte
gå te skrift. — Å faren te
barnet fick också gå i kyr-
ke."

"Myllingar eller gussingar
— då å då samma — på sän-
na, som di fick i förti å
gräv^{xx} ner i virgd jord. Di ska
ringa so ha."

^{xx} konsleama, ^{xx} grävde!